

Resource: Study Notes (Biblica)

License Information

Study Notes (Biblica) (Dutch) is based on: Biblica Study Notes, [Biblica Inc.](#), 2023, which is licensed under a [CC BY-SA 4.0 license](#).

This PDF version is provided under the same license.

Study Notes (Biblica)

MRK

Markus 1:1–20, Markus 1:21–45, Markus 2:1–22, Markus 2:23–3:6, Markus 3:7–19, Markus 3:20–35, Markus 4:1–34, Markus 4:35–5:20, Markus 5:21–43, Markus 6:1–13, Markus 6:14–29, Markus 6:30–44, Markus 6:45–56, Markus 7:1–23, Markus 7:24–37, Markus 8:1–21, Markus 8:22–30, Markus 8:31–9:1, Markus 9:2–13, Markus 9:14–29, Markus 9:30–37, Markus 9:38–50, Markus 10:1–16, Markus 10:17–31, Markus 10:32–45, Markus 10:46–52, Markus 11:1–11, Markus 11:12–26, Markus 11:27–12:12, Markus 12:13–27, Markus 12:28–44, Markus 13:1–13, Markus 13:14–37, Markus 14:1–11, Markus 14:12–31, Markus 14:32–52, Markus 14:53–65, Markus 14:66–72, Markus 15:1–15, Markus 15:16–39, Markus 15:40–47, Markus 16:1–8, Markus 16:9–20

Markus 1:1–20

Markus begint zijn evangelie met het verhaal over Johannes de Doper. Johannes was de boodschapper die aankondigde dat Jezus zou komen.

Johannes hielp mensen inzien dat ze leefden op manieren die God niet behaagden. Degenen die zijn boodschap geloofden, lieten zich dopen. Dit toonde aan dat ze wilden stoppen met zondigen en Gods wegen wilden volgen. Het bereidde hen voor om Jezus' boodschap over een nieuw leven in het koninkrijk van God te ontvangen.

De Vader en de Heilige Geest toonden hun liefde voor Jezus tijdens zijn doop. God sprak vanuit de hemel en verklaarde dat Jezus zijn geliefde Zoon is. De Heilige Geest daalde op Jezus neer in de vorm van een duif.

Jezus ging de woestijn in, waar de engelen voor Hem zorgden nadat Hij beproefd was. Daarna was Jezus klaar om zijn werk te beginnen. Hij spoorde iedereen aan om zich af te keren van hun zondige wegen en zich te bekeren. Vervolgens nodigde Hij bepaalde mensen uit om zijn naaste volgelingen te worden. De discipelen zouden met Jezus samenwerken terwijl Hij Gods koninkrijk naar de aarde bracht.

Markus 1:21–45

Jezus onderwees met gezag. Hij gebruikte zijn macht om mensen van demonen te bevrijden. Demonen zijn kwaadaardige geestelijke wezens.

Jezus genas mensen die pijn hadden en ziek waren. Hij genas buitenstaanders die afgescheiden waren van hun gemeenschap.

De Wet van Mozes beschrijft alles in de wereld als rein of onrein. Bepaalde ziekten maakten mensen onrein. Zelfs het aanraken van iets onreins kon andere dingen en mensen onrein maken.

Jezus werd niet onrein door iemand aan te raken die als onrein werd beschouwd. In plaats daarvan werden de onreine mensen die Hij aanraakte, rein. Ze werden genezen en maakten weer deel uit van hun gemeenschap.

Toen Jezus demonen uit mensen dreef, verbood Hij de demonen te spreken. Hij wilde niet dat demonen of mensen hardop zouden zeggen wie Hij is. Het was nog niet het moment voor iedereen om te weten dat de Messias was gekomen.

Markus 2:1–22

Mensen waren verbaasd over Jezus' onderricht en de manier waarop waarop Hij mensen genas. Maar de religieuze leiders werden boos toen Jezus de zonden van een man vergaf, omdat zij geloofden dat alleen God zonden kon vergeven.

Jezus was een mens. De leiders konden niet begrijpen dat God als mens naar de aarde was gekomen in de persoon van Jezus. Niemand had dit verwacht. Jezus toonde de mensen hoe God is.

Jezus was niet bang om bij mensen te zijn die ziek waren. Hij was ook niet bang voor mensen die door demonen werden beheerst. Hij sprak met mensen die zondigden en deelde maaltijden met hen. Hij bracht hoop aan mensen die door anderen niet werden geaccepteerd.

Wat Jezus onderwees en deed, verschilde sterk van wat de religieuze leiders onderwezen en deden. Het was zo anders dat Jezus het vergeleek met nieuwe kleren of nieuwe wijn. God deed iets geheel nieuws door Jezus. Hij bracht leven dat niet door zonde en dood kon worden vernietigd.

Markus 2:23-3:6

Jezus en de Farizeeën hadden vaak meningsverschillen over de sabbatdag. God had zijn volk wetten gegeven om de sabbat als een heilige dag te respecteren.

Jezus toonde de Farizeeën dat ze vergeten waren waar de sabbat werkelijk voor bedoeld was. Het was bedoeld als een dag van rust voor Gods volk. Eten wanneer ze honger hadden en goed doen ontdeedte God of de sabbat niet. Evenmin deden het genezen van mensen en het redden van levens dat.

Echter, Joodse leiders hadden veel extra regels opgesteld over het heilig houden van de sabbat. Jezus deed dingen die deze Joodse wetten overtraden. Hij was boos omdat de religieuze leiders meer waarde hechtten aan hun regels dan aan mensen of aan wat God wilde. De leiders waren niet blij met de nieuwe ideeën die Jezus onderwees.

Markus 3:7-19

Verschillende mensen waren verbaasd over Jezus en volgden Hem overal. Ze kwamen uit het noorden, uit Galilea, en uit het zuiden, uit Judea.

Ze kwamen van het oostelijk gebied van de rivier de Jordaan en vanuit het westen van Tyrus en Sidon.

De demonen schreeuwden luid wie Jezus was. Jezus gebood hen stil te zijn.

De Israëlieten dachten dat ze wisten hoe de Messias zou zijn. Maar Jezus wilde dat mensen begrepen wat de Messias werkelijk zou doen.

Dus koos Hij twaalf discipelen om zijn naaste volgelingen te zijn. Hij richtte zich op hen en onderwees hen.

Markus 3:20-35

Jezus sprak over families en huizen om uit te leggen waar zijn kracht vandaan kwam. Hij maakte geen

deel uit van Satans familie of koninkrijk. Satan is een andere naam voor de duivel. Jezus' kracht kwam niet van Satan.

Satan was de sterke man die Jezus beschreef. Jezus sprak over het vastbinden van deze sterke man en het beroven van zijn huis. Jezus bedoelde hiermee dat Hij kwam om mensen te bevrijden van zonde en kwaad.

Jezus zei dat God alle zonden vergeeft, behalve wanneer mensen kwaadspreken tegen de Heilige Geest. Dit is de zonde van het beweren dat Jezus' kracht niet van Gods Heilige Geest afkomstig is. Dit kan niet per ongeluk gebeuren; een persoon moet er bewust voor kiezen om dit te doen.

Wanneer iemand deze keuze maakt, kiest hij ervoor om niet in Jezus te geloven. Ze kiezen ervoor om God niet lief te hebben. Iemand die in Jezus gelooft en van God houdt, kan niet kwaadspreken tegen de Heilige Geest. Ze begrijpen dat Jezus' kracht afkomstig is van Gods Heilige Geest. Ze gehoorzamen God en volgen Jezus. Iedereen die doet wat God wil, behoort tot zijn familie.

Markus 4:1-34

Jezus vertelde verhalen om het koninkrijk van God te beschrijven. Dergelijke verhalen worden gelijkenissen genoemd.

Mensen die bereid waren om naar God te luisteren, waren ook bereid Hem te gehoorzamen. Ze luisterden naar de gelijkenissen van Jezus en gehoorzaamden Jezus.

Veel mensen weigerden naar God te luisteren. Ze hoorden de verhalen van Jezus, maar volgden Hem niet. Jezus legde de verhalen uit aan zijn discipelen.

Het koninkrijk van God komt niet in één enkele grote gebeurtenis naar de aarde. Het verspreidt zich geleidelijk. Het groeit als zaden die geplant zijn. Jezus was als de boer in het verhaal. De zaden die Hij plantte, waren de boodschap van God. Het koninkrijk van God zal groeien totdat het iedereen op aarde bereikt.

Naarmate het zaad groeit, zoekt God naar de oogst van zijn volk. Door te leven zoals Jezus hen leerde, worden mensen deel van de goede oogst.

Markus 4:35-5:20

Waar Jezus ook ging, bracht Hij vrede aan degenen die in Hem geloofden.

Jezus sprak, en de wind en de golven gehoorzaamden zijn stem. Het tot bedaren brengen van de storm toont aan dat Hij machtiger is dan de gevaren rondom de discipelen.

De woorden van Jezus hadden ook gezag over demonen. Hij bevrijdde een man van de kwade geestelijke wezens die hem beheersten.

Jezus deed dit allemaal in een gebied dat niet-Joods was. Jezus bracht Gods koninkrijk naar alle mensen, niet alleen naar de Joden.

Jezus is de ware Heer van de gehele schepping.

Markus 5:21-43

Angst en geloof spelen een belangrijke rol in deze twee verhalen over mensen die genezen worden.

In het eerste verhaal geloofde de vrouw dat Jezus de kracht had om haar ziekte te genezen. Toch was ze bang dat Hij zou ontdekken wie ze was.

In het tweede verhaal was een synagoge leider genaamd Jaïrus bang dat zijn dochter zou sterven. Jezus was zachtvaardig voor zowel de vrouw als Jaïrus. Hij stelde hen gerust en moedigde hen aan om in Hem te geloven.

Jezus waarschuwde Jaïrus en zijn vrouw om niemand te vertellen over de genezing van hun dochter. Jezus, de Zoon van God, brengt leven en genezing, zelfs wanneer de dood al is ingetreden. Maar het was nog niet het moment voor iedereen om dit te weten.

Markus 6:1-13

Jezus kwam uit een gewone arbeidersfamilie in Galilea. Iedereen wist dat Hij de zoon was van Maria van Nazareth. Maar Jezus' familie en gemeenschap begrepen niet dat Hij tevens de Zoon van God was.

Slechts een klein aantal mensen in Nazareth geloofde dat Jezus hen kon genezen. De stad en familie van Jezus hadden geen vertrouwen in Hem. Maar anderen in Israël wel.

Jezus zond zijn twaalf meest vertrouwde volgelingen uit met zijn autoriteit. De autoriteit die

Jezus hen gaf, stelde hen in staat hetzelfde werk te verrichten als Hij. Sommige mensen zouden hun boodschap over Gods koninkrijk accepteren, terwijl anderen dat niet zouden doen.

Markus 6:14-29

Jezus kwam het goede nieuws over het koninkrijk van God aankondigen.

Maar er was al een koning in Israël. Koning Herodes Antipas hoorde over wat Jezus zei en deed. Hij was niet blij te horen dat er een ander koninkrijk was gekomen.

Hij was ook niet blij met Johannes de Doper. Johannes bereidde mensen voor op de komst van Gods koninkrijk. Hij vertelde Herodes welke dingen hij verkeerd deed.

Het kan gevaarlijk zijn om anderen te vertellen dat God de ware Koning is.

Markus 6:30-44

Markus liet zien hoe Herodes beslissingen nam op basis van zijn eigen plezier en macht.

Markus toonde vervolgens aan hoe Jezus heel anders was dan Herodes. Jezus had een diepe zorg en liefde voor de mensen die Hij kwam dienen. Hij zag dat de mensen van Israël als schapen zonder herder waren. Hij was gekomen om hun herder te zijn.

Hij had zijn discipelen door heel Israël gestuurd om te prediken en mensen te genezen. Daarna besteedde Jezus tijd aan het onderwijzen van de mensen. De discipelen maakten zich zorgen omdat de menigte honger had. Ze begrepen nog steeds niet dat Jezus de macht had om in al hun behoeften te voorzien.

Jezus nam een kleine hoeveelheid voedsel en zorgde ervoor dat de hele menigte genoeg te eten had. Dit wonder was een teken van hoe Jezus als een herder voor de mensen zorgt.

Markus 6:45-56

Jezus bleef niet in het gebied waar Hij meer dan 5.000 mensen te eten had gegeven. Hij wilde mensen in heel Israël dienen en stuurde daarom zijn discipelen vooruit.

Voordat Hij vertrok, bracht Jezus tijd alleen door in gebed met God, zijn Vader. Gebed was erg belangrijk voor Jezus.

Daarna stak hij de Zee van Galilea over om verder te reizen. Zijn discipelen waren doodsbang toen ze Hem op het water zagen lopen. Ze begrepen nog steeds niet dat Jezus volledige macht had over alles op aarde. Jezus kalmeerde de wind en stelde zijn vrienden gerust.

Daarna bleef Hij reizen, onderwijzen en mensen genezen. Deze verhalen, opgetekend door Markus, tonen hoe krachtig en vriendelijk Jezus is.

Markus 7:1-23

Veel van de Farizeeën en leraren van de wet waren geen zorgzame en vrome leiders. Ze eisten dat de Joden talrijke Joodse wetten naleefden.

Veel van deze regels maakten het leven van mensen moeilijker en brachten hen niet dichterbij God. Jezus benadrukte het belang van Gods geboden. Gods wetten zijn bedoeld om mensen te helpen Hem te aanbidden en dicht bij Hem te blijven.

Maar Jezus leerde mensen een andere manier om de geboden over onreine dingen te begrijpen. De geboden gaan over het vermijden van wat slecht is. Slechte woorden en daden beginnen wanneer mensen slechte verlangens in hun hart hebben. Jezus geeft degenen die in Hem geloven een hart dat God liefheeft en gehoorzaamt.

Markus 7:24-37

Jezus ging naar een heidense stad om aandacht te vermijden.

Een Griekse (Griekenland) vrouw, die geen Jood was, smeekte Jezus om hulp. Ze geloofde er sterk in dat Jezus macht had over kwade geestelijke wezens.

Hoewel Jezus kwam om de Joden te dienen, genas hij toch de dochter van de vrouw.

In een heidense stad genas Jezus een man die niet kon horen of spreken. Door Jezus' aanraking werden zijn oren geopend om volledig te horen en zijn mond om duidelijk te spreken.

Jezus kwam naar de wereld om mensen te helpen de waarheid over God te leren kennen. Hij wil dat iedereen de waarheid begrijpt en erover spreekt.

Markus 8:1-21

Jezus verrichtte wonderen in het hele platteland. Hij genas mensen, dreef demonen uit en wekte mensen op uit de dood.

Toen gaf Hij 4.000 mensen te eten met slechts een paar broden. Het was de tweede keer dat Hij op wonderbaarlijke wijze mensen te eten had gegeven.

De Farizeeën bleven vragen om een ander teken om te bewijzen dat God Jezus had gezonden. In feite hadden ze geen extra tekenen nodig. Hun doel was om Jezus in diskrediet te brengen.

Jezus waarschuwde de twaalf discipelen voor de religieuze leiders en de volgelingen van Herodes. Toch begrepen de discipelen nog steeds niet wat Jezus bedoelde.

Markus 8:22-30

De eerste keer dat Jezus de blinde man aanraakte, zag hij niet direct helder. Toen Jezus zijn ogen opnieuw aanraakte, kon hij duidelijk zien.

Direct na dit verhaal volgde een verhaal over de discipelen. Dit onthulde iets over hen: ze begrepen niet meteen duidelijk wie Jezus was. Ze leerden beetje bij beetje over Hem. Hoe langer ze bij Jezus waren, hoe meer ze begrepen.

Jezus vroeg zijn discipelen wie zij dachten dat Hij was. Petrus antwoordde dat Jezus de Messias was, die God had beloofd te sturen.

Jezus had de blinde man opgedragen om anderen niet te vertellen dat hij genezen was. Hij had zijn discipelen ook gevraagd niet te praten over wie Hij werkelijk was. Als iedereen wist dat Jezus de Messias was, zouden er problemen ontstaan. Koning Herodes en de Romeinse leiders zouden dat nieuws niet waarderen.

Markus 8:31-9:1

Jezus wist dat Hij aan het kruis zou sterven. Hij zou door de Romeinse autoriteiten gekruisigd worden.

Jezus sprak over zichzelf als de Zoon des Mensen. Hij stelde de opvattingen van de discipelen over de Messias ter discussie. Petrus vond het niet prettig wat Jezus zei.

De discipelen van Jezus moeten zichzelf verloochen. Ze moeten ja zeggen tegen Jezus en de weg van het kruis in hun eigen leven volgen. Dit betekent dat ze bereid moeten zijn alles op te geven om Jezus te volgen, inclusief hun eigen leven. Het was een moeilijke leer om te horen en te begrijpen.

Markus 9:2-13

Jezus nam Petrus, Jakobus en Johannes mee de berg op.

Jezus veranderde recht voor hun ogen. De discipelen zagen de glorie die Jezus had als de Zoon van God.

Mozes en Elia waren daar in gesprek met Jezus. Zij waren twee van de meest invloedrijke personen in de geschiedenis van Israël.

Petrus was zo verbaasd en bang dat zijn woorden en ideeën verward raakten. Toen sprak God en moedigde de discipelen aan om naar Jezus te luisteren en Hem te gehoorzamen.

Jezus vertelde de drie discipelen dat ze niemand mochten vertellen wat ze op de berg hadden gezien. Pas nadat Hij uit de dood was opgestaan, mochten ze het aan anderen vertellen. De discipelen begrepen niet wat Jezus bedoelde met opstaan uit de dood.

Markus 9:14-29

De discipelen van Jezus stonden tegenover een kwade geest die ze niet konden uitdrijven, wat hen in verwarring bracht. Eerder had Jezus hen de autoriteit gegeven om hetzelfde werk te doen als Hij. Ze hadden rondgereisd om mensen te genezen en kwade geesten uit te drijven.

Het werd echter steeds moeilijker om Jezus te volgen naarmate Hij dichterbij zijn dood kwam. De discipelen probeerden een jongen te genezen, maar ze slaagden er niet in hem nieuw leven te geven. Ook de vader van de jongen had moeite te geloven dat Jezus zijn zoon kon genezen.

De woorden van Jezus lieten zien hoe moe Hij was van mensen die Gods kracht niet vertrouwden. Met kracht en vriendelijkheid nam Jezus de jongen bij de hand en hielp hem overeind.

Markus 9:30-37

Jezus bracht steeds meer tijd alleen door met zijn discipelen en gebruikte deze tijd om hen te onderwijzen.

Jezus onderwees hen over het lijden dat Hij zou ondergaan.

De discipelen maakten zich zorgen over wie de belangrijkste zou zijn in het koninkrijk van Jezus. Daarom leerde Jezus hen een andere manier om grootheid te begrijpen.

Echte grootsheid houdt in dat je mensen verwelkomt die als onbelangrijk worden gezien. Het betekent dat je anderen dient en bereid bent je eigen leven op te offeren.

Markus 9:38-50

Jezus genas en bevrijdde mensen, maar demonen bleven hen pijn doen. Jezus gaf zijn discipelen de kracht om demonen uit te drijven.

Er waren andere mensen die ook demonen uitdreven in Jezus' naam. De discipelen wilden hen tegenhouden. Jezus leerde de discipelen om iedereen te accepteren die Hem diende. Ze moesten samenwerken als vrienden met iedereen die trouw Gods werk deed.

De volgelingen van Jezus moeten nee zeggen tegen alles wat ingaat tegen Gods wegen voor het leven. Het niet volgen van Gods wegen leidt tot grote pijn en lijden. Jezus beschreef de hel als een plaats van grote pijn en lijden die eeuwig duren. Degenen die weigeren nee te zeggen tegen zonde, kiezen ervoor om nee te zeggen tegen het leven met God. Maar Jezus wil dat iedereen met Hem leeft in Gods koninkrijk.

Markus 10:1-16

De Farizeeën probeerden Jezus met woorden in de val te lokken. Ze hoopten dat Jezus iets zou zeggen dat tegen de Wet van Mozes inging. Jezus gebruikte deze gelegenheid om hen te onderwijzen over hoe God wil dat het huwelijk behoort te zijn.

Toen brachten mensen kleine kinderen naar Jezus en Hij zegende hen. De kinderen vertrouwden Jezus en accepteerden Hem. Zij waren het tegenovergestelde van de Farizeeën, die Jezus niet accepteerden.

Jezus wil dat mensen Hem vertrouwden zoals kleine kinderen dat doen. Mensen kunnen Gods koninkrijk niet ontvangen tenzij ze in hun vertrouwen worden als een kind.

Markus 10:17-31

Jezus leerde dat toewijding aan het koninkrijk van God belangrijker is dan alles.

Een rijke man wilde weten wat hij moest doen om eeuwig leven te verkrijgen. Jezus vertelde hem dat hij zijn rijkdom moest opgeven en het geld moest gebruiken om de armen te helpen. Daarna kon hij Jezus volgen. De man was echter niet bereid om dit te doen.

Er zijn echte kosten verbonden aan het volgen van Jezus. Het vereist dat mensen volledig op God vertrouwen en Hem gehoorzamen. Sommige mensen zijn bereid alles wat ze hebben op te geven voor Gods koninkrijk. Later zal God hen belonen met meer dan wat ze hebben opgegeven. Ze zullen voor altijd met Hem leven in de komende wereld. Dit zal gebeuren wanneer God alle dingen nieuw maakt in de nieuwe schepping.

Markus 10:32-45

Jezus was op reis naar Jeruzalem. De reis was gevaarlijk.

Jezus vertelde zijn discipelen opnieuw wat er met Hem zou gebeuren nadat ze de stad hadden bereikt.

De vraag die Jakobus en Johannes stelden, liet zien dat ze Jezus' koninkrijk niet begrepen. Ze wilden als zeer belangrijk worden beschouwd wanneer hij Koning zou zijn. Maar Jezus zou Koning worden door te lijden en te sterven aan het kruis.

Jezus was niet gewelddadig. Hij dwong mensen niet om te doen wat Hij wilde. In plaats daarvan kwam Hij om te dienen en zijn eigen leven te geven. Zijn dood was de prijs die betaald moest worden om mensen te bevrijden.

Degenen die deel willen uitmaken van zijn koninkrijk, moeten zijn voorbeeld volgen. Ze moeten bereid zijn om voor anderen te lijden en anderen te dienen.

Markus 10:46-52

Bartimeüs was blind en erg behoeftig. Jezus had veel zorg voor behoeftige mensen. Bartimeüs hoorde dat Jezus in de buurt was. Hij wist dat Jezus uit de familie van koning David kwam. Bartimeüs erkende dat hij genade nodig had. Hij geloofde dat Jezus hem kon helpen. Hij gaf niet op en liet zich niet door anderen tegenhouden.

Bartimeüs sprong overeind en vertelde Jezus wat hij nodig had. Nadat Jezus hem had genezen, volgde Bartimeüs Jezus direct. Bartimeüs is een voorbeeld voor iedereen die naar Jezus wil komen.

Markus 11:1-11

Jezus had mensen vaak verteld om niet te praten over wie Hij werkelijk was. Maar toen deed Hij iets gedurfs in het openbaar. Hij reed Jeruzalem binnen als de Messias van Israël.

De mensen riepen Hosanna! Dit betekent: red ons nu! Ze verlangden naar een koninkrijk zoals het beroemde koninkrijk van Koning David. Ze wilden bevrijding van hun vijanden, de Romeinen.

Jezus was echter nederig en reed op een ezel in plaats van op een oorlogspaard.

Markus 11:12-26

De tempel was een symbool geworden van alles wat er mis was met Israël. Op zijn tweede dag in Jeruzalem stopte Jezus de schadelijke praktijken die daar plaatsvonden.

Op de derde dag was Petrus verbaasd over de kracht van Jezus' woorden. Eerder had Jezus tot een vijgenboom gesproken, en Petrus zag dat de boom verdord was. Hij droeg geen vrucht. Dit was een teken van het oordeel dat Israël zou ondergaan omdat het God niet volgde.

Jezus onderwees zijn discipelen verder over het gebed. Zijn volgelingen kunnen met vertrouwen bidden, wetende dat God naar hen luistert. God wil graag zijn kinderen geven wat ze nodig hebben. Jezus herinnerde de discipelen er ook aan om altijd nederig te zijn tijdens het bidden. Het gebed tot God zou hen eraan herinneren om Gods vergeving te ontvangen en anderen te vergeven.

Markus 11:27-12:12

Het conflict met de religieuze leiders werd heviger. Ze betwistten opnieuw de autoriteit van Jezus.

Jezus vertelde een verhaal over hen waarin de pachters van een wijngaard weigerden de eigenaar enige vruchtenopbrengst te geven. Ze behandelden zijn dienaren slecht toen deze kwamen om de vruchten te verzamelen. Uiteindelijk stuurde de eigenaar zijn zoon, maar de pachters doodden hem.

Jezus eindigde met woorden uit Psalm 118. Deze psalm spreekt over een steen die werd afgewezen. Jezus was die steen. God zou Jezus gebruiken om iets geheel nieuws te bouwen.

Markus 12:13-27

Gewoonlijk waren de Farizeeën, Herodianen en Sadduceeën niet vriendelijk tegenover elkaar.

Maar ze werkten allemaal samen om te proberen Jezus tegen te houden. Ze stelden hem lastige vragen over de belastingen, het huwelijk en de opstanding uit de dood.

Ze probeerden Jezus in de problemen te brengen, zowel met het Joodse volk als met Rome. Maar Jezus gaf slimme antwoorden die hen dwongen na te denken over nog moeilijkere vragen.

Wat waren ze Caesar verschuldigd? Wat waren ze aan God verschuldigd? Wat kon Gods kracht doen? Hoe kon God de God zijn van mensen die gestorven waren?

Markus 12:28-44

Een wetgeleerde begreep dat het belangrijk was om God lief te hebben en anderen te dienen. Deze zaken waren belangrijker dan alle andere regels en gebruiken die de Joden volgden. Jezus was blij de wijsheid van de man te zien.

Jezus stelde tijdens zijn onderricht eigen vragen. Hij legde uit wat er mis was met de leraren van Israël. Ze waren vooral bezig met hun eigen eer en wilden geëerd worden. Ze toonden geen zorg voor Gods volk. Sommige van hun regels maakten het leven moeilijker voor mensen, zoals de weduwe die haar offer bracht.

Jezus wees erop dat rijke mensen God slechts een deel gaven van wat ze bezaten. De weduwe was een

voorbeeld van degenen die alles opofferen wat ze hebben voor God. Jezus eerde haar gave.

Markus 13:1-13

Een van Jezus' discipelen vroeg Hem om naar de tempel van Jeruzalem te kijken. Deze was erg groot en mooi. Maar Jezus zei dat hij verwoest zou worden.

Op de Olijfberg beantwoordde Jezus de vraag van de discipelen over wanneer dat zou plaatsvinden. Het zou na een periode van problemen en wanorde gebeuren.

Er zouden problemen zijn voor de volgelingen van Jezus en zij zouden in gevaar verkeren. Dit waren de weeeën waar Jezus over sprak. Zijn volgelingen moeten geduldig zijn en vertrouwen op de Heilige Geest die hen zal helpen.

Markus 13:14-37

Jezus beschreef de tekenen die zouden plaatsvinden voordat de tempel in Jeruzalem verwoest zou worden. Er zou veel verwarring zijn. Jezus waarschuwde zijn volgelingen om uit Jeruzalem te vluchten.

Toen gebruikte Jezus woorden uit het boek Jesaja. Deze woorden beschrijven de verschrikkelijke gebeurtenissen die plaatsvonden toen Babylon en Edom werden vernietigd. Ze lieten zien hoe mensen in die tijd bang waren en zich onveilig voelden.

Jezus waarschuwde dat er opnieuw een angstige en verwarrende tijd zal aanbreken. Dit zou plaatsvinden terwijl de discipelen nog leefden. Jezus wilde dat ze begrepen dat ze voorbereid moesten zijn. De discipelen moesten erop vertrouwen dat God voor hen zou zorgen.

Veel van de dingen die Jezus beschreef, vonden plaats in 70 na Christus. Dat was toen het Romeinse leger de tempel verwoestte.

Markus 14:1-11

De leiders van Israël smeedden plannen tegen Jezus. Alles verliep precies zoals Jezus had voorspeld toen Hij in Jeruzalem aankwam.

Het was bijna tijd voor het Pascha. Dit feest werd gevierd ter herinnering aan de bevrijding van Gods volk uit de slavernij in Egypte. Toen Jezus stierf, zou Hij mensen bevrijden van de slavernij van de zonde.

De vrouw uit Bethanië eerde Jezus met een prachtig geschenk. Jezus zei dat het dure parfum bedoeld was om zijn lichaam voor de begrafenis voor te bereiden.

Toen liet Markus zien wat zou leiden tot de dood van Jezus. Een van Jezus' vertrouwde discipelen zou Hem uitleveren aan degenen die Hem wilden doden. Markus legt niet volledig uit waarom Judas Iskariot dit deed.

Markus 14:12-31

Jezus had een laatste maaltijd met zijn discipelen. Hij zei dat een van hen Hem zou verraden en overleveren om gedood te worden. Dit bracht verwarring bij de andere discipelen teweeg.

Jezus sprak toen over zijn lichaam en zijn bloed. Hij beschreef zijn lichaam als brood dat gebroken wordt en zijn bloed als wijn die wordt uitgegoten. Hij stelde een nieuw verbond tussen God en zijn volk in.

Het lichaam van Jezus was als de maaltijd die een verbond officieel bekrachtigde. Het nieuwe verbond was met alle mensen die deel wilden uitmaken van Gods koninkrijk.

Dit alles was moeilijk voor de discipelen om te begrijpen. Ze begrepen niet waarom Jezus zei dat ze Hem allemaal zouden verlaten. Ze beloofden allemaal trouw te blijven. Jezus wist echter dat ze dat niet zouden doen. Toch beloofde Hij dat ze later weer samen zouden zijn.

Markus 14:32-52

Jezus was diep geraakt. Hij vroeg zijn vrienden om steun. Hij vroeg Petrus, Jakobus en Johannes om met Hem te bidden, maar zij vielen in slaap. Daarom bad Hij alleen om zijn problemen te overwinnen.

Jezus vertelde zijn discipelen dat het moment was aangebroken. Hij sprak over al het lijden dat Hij zou ondergaan. Jezus was menselijk en zijn strijd om het lijden te accepteren was oprecht. Toch was het offeren van zijn leven de reden waarom Hij naar de

aarde was gekomen. Zo zou Hij redding brengen. Daarom vertrouwde Hij zichzelf aan God toe en deed wat God van Hem verlangde.

Nadat Jezus klaar was met bidden, werd Hij door Judas Iskariot overgeleverd aan mensen die Hem haatten. Jezus had nooit geweld gebruikt tegen het volk van Israël terwijl Hij onder hen werkte. Hij was ook geen rebel die tegen Rome vocht. Toch werd Hij gearresteerd. De discipelen waren erg bang en vluchtten allemaal om zichzelf te beschermen. Dit gebeurde precies zoals Jezus had voorspeld.

Markus 14:53-65

Er waren regels in de Wet van Mozes over het ter dood brengen van iemand. Dit eerste proces ging over de Sanhedrin, die probeerde deze regels te volgen.

De Joodse rechtbank had moeite om bewijs te vinden voor de aanklachten die ze tegen Jezus hadden ingebracht. Toen gebruikte Jezus enkele woorden uit Daniël over de Mensenzoon (Daniël hoofdstuk 7). Jarenlang had Jezus zichzelf de Mensenzoon genoemd terwijl Hij onder de mensen diende. Binnenkort zou God laten zien dat Hij de waarheid had gesproken. God zou Hem gezag, glorie en macht over alle naties schenken.

De rechtbank beschuldigde Jezus ervan een valse profeet te zijn die God lasterde. Ze bespotten Jezus en de bewakers sloegen Hem. Echter, de Romeinse wetten stonden de Sanhedrin niet toe iemand ter dood te brengen. Na het Joodse proces stuurde de Sanhedrin Jezus om volgens de Romeinse wetten berecht te worden.

Markus 14:66-72

Toen de Joodse rechtbank Jezus ondervroeg, sprak Hij de waarheid. Toen Petrus op de binnenplaats werd ondervraagd, loog hij.

Petrus had nooit geaccepteerd dat Jezus in Jeruzalem zou sterven. Hij hield van Jezus, maar hij begreep nog steeds niet wat Jezus op aarde kwam doen.

Petrus had vol trots beloofd dat hij Jezus nooit zou verlaten. Maar hij faalde. Petrus ontkende drie keer dat hij Jezus kende. Hij was erg verdrietig toen hij beseftte wat hij had gedaan.

Markus 15:1-15

Jezus' tweede proces vond plaats bij de Romeinse gouverneur van Judea, genaamd Pilatus. Pilatus was niet geïnteresseerd in Joodse religieuze zaken zoals de Sanhedrin dat was. Maar hij maakte zich wel zorgen over het feit dat Jezus beweerde een Joodse koning te zijn, omdat dat problemen kon veroorzaken voor de Romeinse heerschappij in Israël.

Pilatus was verbaasd dat Jezus niet probeerde de aanklachten tegen Hem te weerleggen. Elk jaar tijdens het Pascha liet Pilatus één gevangene vrij. De menigte koos ervoor dat Barabbas vrijgelaten werd. Ze wilden dat Jezus gekruisigd zou worden.

Jezus had niets verkeerd gedaan tegen de Romeinse regering. Maar de menigte wilde dat Hij als een crimineel ter dood werd gebracht.

Markus 15:16-39

De soldaten maakten een doornenkroon voor Jezus. Ze bespotten Hem als de koning van de Joden. Het bord boven zijn hoofd was een gemene grap die verkondigde dat Hij de koning was.

Degenen die Jezus zagen sterven, maakten Hem belachelijk omdat Hij zich voordeed als een koning. Niemand begreep dat Jezus werkelijk de Koning was. Hij was de Koning die zijn volk diende door zijn leven voor hen te geven. En hij bracht Gods koninkrijk naar de aarde, zelfs terwijl Hij stierf.

Jezus leed. Hij riep tot God met woorden uit Psalm 22. Er waren drie uur van duisternis midden op de dag terwijl Jezus leed. Dit was een teken dat de betekenis van Jezus' dood benadrukte.

Zelfs een Romeinse officier erkende dat Jezus anders was dan andere mensen. Het tempelgordijn van het Allerheiligste scheurde toen Jezus stierf. Zijn dood betekende dat mensen weer dicht bij God kunnen komen.

Markus 15:40-47

Jezus was gestorven. Alle hoop die Hij aan zijn volgelingen had gebracht, leek ook verdwenen te zijn.

De discipelen waren in angst gevlucht. De vrouwen die met Jezus in Galilea waren geweest, bleven bij Hem. Ze zagen Hem sterven en daarna begraven worden.

Een Joodse leider genaamd Jozef zorgde voor het lichaam van Jezus. Jezus had de taak volbracht waarvoor Hij gekomen was.

Markus 16:1-8

Drie vrouwen die van Jezus hielden, waren de eersten die ontdekten dat Hij niet langer dood was. Aan hen werd het goede nieuws van Jezus' opstanding toevertrouwd.

De vrouwen kregen de opdracht om het goede nieuws met de discipelen te delen. Veel Joden in die tijd geloofden dat God zijn volk uit de dood zou opwekken. Ze dachten dat dit zou gebeuren wanneer de wereld zou eindigen.

Niemand verwachtte een opstanding in de tijd van Jezus. Daarom bracht het nieuws over Jezus de vrouwen in verwarring. Ze waren bang en renden weg. Markus eindigde zijn verhaal over de opstanding op dit punt.

Markus 16:9-20

Er bestaan veel kopieën van het evangelie van Markus die honderden jaren oud zijn. Deze kopieën zijn met de hand overgeschreven. De oudste en duidelijkste kopieën van het evangelie van Markus bevatten de verzen 9 tot 20 niet. Dit gedeelte is later toegevoegd door andere gelovigen.

Het komt overeen met verhalen over Jezus in andere delen van het Nieuwe Testament. Het toont aan dat Jezus de Messias van Israël is en laat zien dat Hij de Heer is over alles wat God heeft geschapen. Zijn opstanding bevrijdt mensen van de macht van zonde, dood en kwaad. Jezus biedt deze vrijheid aan allen die in Hem geloven.

De volgelingen van Jezus moeten iedereen vertellen over Gods gave van nieuw leven door Jezus. God wil dat alle mensen, waar ze ook zijn, zich bij Zijn familie en koninkrijk voegen.